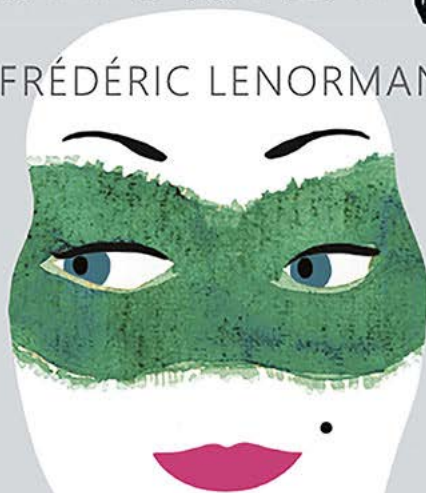

V TAJNÝCH SLUŽBÁCH MARIE ANTOINETTY

FRÉDÉRIC LENORMAND

NEVĚSTA
SI OBLÉKLA
SMRT

■ garamond

V tajných službách Marie Antoinetty – Nevěsta si oblékla smrt

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.albatrosmedia.cz

■ garamond

Frédéric Lenormand
V tajných službách Marie Antoinetty –
Nevěsta si oblékla smrt – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

V TAJNÝCH SLUŽBÁCH MARIE ANTOINETTY

NEVĚSTA
SI OBLÉKLA
SMRT

FRÉDÉRIC LENORMAND

■ garamond

AU SERVICE SECRET DE MARIE-ANTOINETTE
LA MARIÉE ÉTAIT EN ROSE BERTIN
de Frédéric Lenormand

Copyright © Frédéric Lenormand, 2020

Translation © Marta Darom, 2025

ISBN tištěné verze 978-80-7407-735-7

ISBN e-knihy 978-80-7407-736-4 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

ISBN e-knihy 978-80-7407-739-5 (1. zveřejnění, 2025) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7407-740-1 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)

Nejsem královna, jsem já.

Marie Antoinetta

POSTAVY

Marie Antoinetta – Marie Antoinetta se teprve nedávno stala královnou Francie a už se příšerně nudí. Sice se jí všichni klaní a je ověšená cetkami, ale kromě toho není na její pozici nic zábavného. Móda a novinky jsou jejím jediným rozptýlením. Ovšem jen do dne, kdy se rozhodne sestavit vlastní stínový kabinet, aby se mohla nenápadně plést do státnických záležitostí Francie... a také osvětlit několik pikantních záhad! Kdo jí může posloužit lépe jako tajní agenti než její kadeřník Léonard a modistka Rose Bertinová?

Rose Bertinová – Krejčová Rose Bertinová, vždy vyzbrojena svými šicími potřebami, je stejně náročná k sobě jako k ostatním. Kromě toho, že má královnu oblékat do dechberoucích rób, musí snášet přítomnost Léonarda, frivolního kadeřníka, s nímž má vést vyšetřování v salónech markýz i mezi lůžou!

Léonard Autier – Vždy načesaný Léonard je kadeřnická hvězda a jako jediný se smí dotknout vlasů Marie Antoinetty. Flamendr, hráč, piják, jehož život by byl samá radovánka, kdyby kvůli své nejlepší zákaznici, královně Francie, nemusel při pátrání po všemožných vražích spolupracovat s tou úzkoprsou Rose Bertinovou, která si o sobě myslí, jak je hrozně chytrá.

Ludvík XVI. – Tohoto „chudáka“, jak ho nazývá Marie Antoinetta, příliš zaměstnává jeho koníček, totiž výroba hodin a zámků, než aby se zajímal o to, co dělá jeho žena nebo ministři. Naštěstí královna je na stráží za oba.

Myši a žena

Byl večer 18. dubna roku 1777 a prodavačky u Velkého Mogula, módního butiků na ulici Saint-Honoré provozovaného modistkou Rose Bertinovou, se chystaly na okna nasadit okenice. Zbývalo obsloužit poslední dvě zákaznice: dámu, která váhala mezi několika originálními kloboučky, a komornou, která přišla pro svou paní vyzvednout zakázku.

Rose odešla koupit volavčí peří k obchodníkovi s pery, jehož luxusní butik ji uchvátil. Někteří obchodníci mají rozhodně mnohem lepší prostory než ona; jsou to hotové salóny, kde se zákaznictvo může procházet mezi rozličným zbožím. Ona má sice ve svém butiků stropy se zlacenými štuky, zrcadla a lustry z českého křišťálu, ale od doby, co jí královna poctila svou přízní a počet zákaznic se znásobil, tam není k hnutí. Třicítka švadlen, které zaměstnává, o sebe doslova zakopává.

„Je to tu příliš malé,“ oznámila po návratu slečnám zaneprázdněným uklízením látek. „Musíme to tu rozšířit a k tomu potřebujeme sousední obchody.“

V jednom z přilehlých prostorů ale naneštěstí sídlí vzkvétající kavárna a není naděje, že zavrou.

A na druhé straně, jak jí připomněla hlavní prodavačka slečna Maillotová, se nachází kadeřnický salón pana Léonarda, který sem už nějakou dobu docela často zavítá.

„Kdybyste se slůvkem zmínila královně, možná by ho donutila se přestěhovat,“ navrhla zaměstnankyně.

Rose nad tím návrhem přemýšlela, zatímco prodavačky chystaly poslední objednávku pro Její Veličenstvo. Byl to velmi speciální kus oděvu pro jedinečnou příležitost, o níž Rose nesměla s nikým hovořit. O věci bylo zpraveno jen pár osob: první ministr, státní tajemník pro zahraniční záležitosti, vedoucí protokolu, král, královna a ona. Králem si není úplně jistá.

Zvonek na dveřích zazvonil a dovnitř vtrhla skupina deseti vesničanů v cestovních úborech.

„Marie-Jeanne!“ volali a vrhali se jí kolem krku.

„Kdo je Marie-Jeanne?“ chtěla vědět jedna z posledních zákaznic, které se zdržely v obchodě.

Rose tu otázku přešla, prohlásila, že už mají zavřeno, a požádala dámy, aby co nejrychleji odešly.

„Ještě jsem nevystavila účet!“ ohradila se prodavačka.

„Berte to jako dárek!“ odvětila Rose a vystrkala obě dámy ven.

Na hromadu balíčků, kterou každá z nich držela v ruce, přidala ještě několik stuh a zabouchla za nimi dveře, jako by se dovnitř chystala vtrhnout armáda myší.

„Myši“ se mezitím pohodlně usadily do křesílek v obchodě.

„Děvčata,“ řekla Rose prodavačkám, „jděte domů, odpočiňte si, pro dnešek jsme skončily. Srovnáte to zítra ráno.“

„Ale slečno! To před otevřením nemůžeme stihnout...“

„Nejsem si jistá, zda zítra vůbec otevřu!“

Krejčová své zaměstnankyně násilím vystrkala na chodník. Byl nejvyšší čas, protože vetřelci si s nimi začínali povídat. Když zamkla dveře na několik západů, otočila se k těm nejhorším nájezdníkům, které si dokázala představit: své rodině.

„Jak to, že nejste v Abbeville?“ zeptala se.

„Tak moc jsme tě chtěli vidět, Marie-Jeanne!“ odpověděla jedna z jejích sester. „Vede se ti dobře, koukám!“

Všichni si obdivně prohlíželi mořený nábytek a látky z hedvábí a vyšívaného saténu. Rose se dívala na své bratry a sestry, několik bratranců a sestřenic a matku, která vypadala, že má ve svých sedmdesáti pěti letech stejně energie jako její dcera.

„Přivezli jsme ti dárek!“

Pak přišlo na řadu objímání. Nejprve dívky: Marguerite, její matka, Prudence, Euphrasie, Annette a Solange, její sestry a sestřenice. Následovali chlapci: Mathurin, Anatole, Bohémond, Marceau a ještě jeden, kterého si vůbec nepamatovala.

„Toho neznám.“

„To je přece bratranec Géraud.“

Rose si ho prohlédla. Byl to asi tak pětatřicetiletý zavalitý tulpas s dlouhým nosem.

„Je svobodný. Říkali jsme si, že by mu tato cesta mohla být ku prospěchu... a tobě taky.“

Pane bože! pomyslela si Rose. Tak to je ten dárek!

„Kde jste se ubytovali?“

„Tady! Kam nás uložíš?“

No ano: kam jen je schovám?

Kam s těmi dobrosrdečnými Pikard'any?

„Budu vás muset obléknout. Vaše oděvy se do hlavního města nehodí.“

„To jsou naše sváteční šaty!“

Dívky měly za to, že si můžou vyzkoušet všechno, co v obchodě najdou, zatímco Rose váhala mezi sebevraždou a útekem do zemí za polárním kruhem. Bydlela nad obchodem, takže poprosila služebnou, aby utíkala koupit večeři pro deset osob. Pak jim řekla, že pokud jde o spaní, ať se uloží, kde najdou místo. Svou postel přenechala matce.

„V tak velké posteli se vyspíme čtyři! I s tebou!“

„Ne, ne, já půjdu spát jinač.“

Matka se zamračila.

„Vždyť ani nejsi zasnoubená, děvenko! Ostatně, máš nejvyšší čas, brzy ti bude třicet, jestli se nepletu...“

„Díky za připomenutí, maminko.“

Stůl postavili z dřevěných prken položených na kozách v obchodě, protože její byt byl příliš malý. Když sluhové z kabaretu odvedle přinesli jídlo, poprosila je, aby to připsali na účet podniku.

„Takže ty jsi stálým hostem kabaretu...“ poznamenala její matka.

„Levné to tedy není!“ řekla Euphrasie. „Za ty peníze u nás jíme celý týden!“

„Však si zbytky můžete vzít s sebou na cestu,“ odpověděla Rose.

Najedli se, napili, ruce si utřeli do toho, co jim přišlo pod ruku, zejména do vzorků látek.

„Tolik lahví vína?!“ zvolal Bohémond. „Vino vám v Paříži tedy rozhodně nechybí.“

Vypadalo to, že si myslí, že Rose každý večer vysedává po barech.

„Maminko,“ řekla Prudence, „mám ve skleničce bublinky!“
„Ten lahůdkář tě podvedl, drahousku. Tohle víno je divné.“

„To je šampaňské,“ odpověděla Rose a zvedla se. „Ustelte si, kde budete moct. Já mám ještě schůzku.“

Kočí zaklepal násadou biče na dveře. Před obchodem stál kočár. Paní Bertinová se zamračila, jako by právě zjistila, že její dcera pašuje pod nosem celníků přes hory sůl.

„Ty jdeš uprostřed noci ven?“

Její podezření, že Rose má podivnou známost, se právě potvrdilo. S kým se asi tak může scházet uprostřed noci? Jaký ničema se věnuje obchodu v tak pozdní hodinu? Jaký světoběžník ji teď chce vidět? Může to být jediné nějaký špatný poddaný!

„Dcero, tvé známosti neschvaluji!“

„Volá mě královna,“ odpověděla Rose, přehodila si přes ramena plášť a posbírala balíčky potřebné pro noční výpravu do Versailles.

„Můžeme se s ní také potkat?“

„Samozřejmě!“ prohlásila Rose. „Na čaj? Zítřka v pět vám vyhovuje?“

„Myslíš? Nechceme rušit...“

V umění ironie její rodina trochu zaostávala.

Rose nastoupila do kočáru, ale kočí kupodivu koně nepobídl. Vyklonila se z okna.

„Na co čekáme?“

Kočí ukázal bičem na kadeřníka Léonarda Autiera, který ve spěchu vycházel ze svého salónu s brašnou v podpaží.

„No samozřejmě,“ poznamenala Rose a posunula se na lavičku.

Když si k ní přisedl, všimla si, že smrdí po tabáku a alkoholu a z kapes mu čouhají hrací karty.

„Dáme si partičku na ukrácení času?“ navrhl, když spřežení vyrazilo. „Dnes večer jsem ve formě.“

„Ale já ne,“ odsekla krejčová.

De Broglieho šifra

Versailleský zámek byl při jejich příjezdu osvětlen jen spore. Svíce v salónech a chodbách sluhové už sfoukli a odnesli. Královnin komorník se svícnem v ruce vedl Rose a Léonarda po bočních schodištích, po nichž se šlo do královniných soukromých komnat. Marie Antoinetta ještě nespala, tohle není její hodina, vždyť nejsou ani čtyři ráno.

Nazítří má důležitou schůzku a potřebuje být nachystaná, než se uloží ke spánku. Rozhodně nebude vstávat za úsvitu, to je čas, kdy chodí do postele. Rose, její modistka, a Léonard, její kadeřník, ji obléknou a upraví jí vlasy a ona se pokusí neponičit si vzhled, zatímco bude opřená o polštáře v sedě pospávat.

Její bratr Josef, císař Svaté říše, oznámil svůj příjezd na naprosto nevhodnou hodinu, kolem deváté ráno. Marie Antoinetta povolala Rose a Léonarda, aby ji nachystali a ona ho mohla přivítat, jako by „právě vstala z postele“. Nechtěla, aby to vypadalo, že na bratra čekala. Přála si působit dojmem, že se právě probudila svěží jako růžička. Bylo nutné jí umělecky rozcuchat vlasy, vymyslet noční košili, v níž se může objevit na chodbách Versailles, a tak

dále. Léonard pro ni vytvořil „nedbalý“ účes, jenž mu zabral sotva hodinku, a Rose nechala ušít šaty nazvané *Ťuk, ťuk, kdo tam?*

Zatímco kolem ní pobíhali, královna se jim svěřila se svou nejnovější starostí. Zachránila kufr plný tajných dokumentů, které její manžel přikázal zničit. Jednalo se o šifrovanou korespondenci předchozího krále Francie s jeho agenty v zahraničí. Bohužel nemá šifrovací mřížku potřebnou pro jejich rozluštění.

„Možná byste si ji mohla vypůjčit od krále?“ dovolila si navrhnout Rose.

„To nejde. Představte si, že ji nemá.“

Hrabě de Broglie, jenž za Ludvíka XV. řídil síť špiónů, byl od výměny panovníků v nemilosti, odklizen do svého zámku Ruffec v Charentes. A jak byl z toho otrávený, zapomněl novému králi šifru předat.

„Myslí si Vaše Veličenstvo, že mu můžeme být nějak nápomocni?“ zeptal se Léonard.

„Ó! To je od vás milé! Nedovolila bych si vás o to požádat! Ale když mi to nabízíte... Až dokončíte své dílo, uděláte mi radost, když se setkáte s jistým člověkem.“

Prohlížela se v zrcadle. Výtvořiny plně odpovídaly jejím představám. Měli dar vytvořit přesně to, co chtěla, jako by byli obdařeni věšteckými schopnostmi. Teď je potřeba, aby tohoto tajemného daru využili u návštěvníka, kterého jim chce představit. Jak by na ni byl její bratr Josef hrdý, kdyby věděl, s jakou péčí se věnuje zájmům Francie! Taková škoda, že mu nemůže nic říct! Tajemství je základní podmínkou. To tak, ještě aby se vědělo, že se královna míchá do diplomacie! Už tak jí vyčítají její výstřelky. A přitom výstřednost je pro královnu to nejlepší alibi!

Královský pokladník si kvůli výši jejích výdajů vyžádal k prostudování účty od hlavních dodavatelů.

„A moji hlavní dodavatelé jste vy dva,“ upřesnila Marie Antoinetta Rose a Léonardovi.

Tvrzení bylo nepříjemné už jen proto, že královna část zdánlivě utracených peněz využívala k financování své vlastní sítě informátorů.

„Máme odpovědět, že skládáme účty jen Vašemu Veličenstvu?“ zeptala se Rose.

„Rozhodně ne. Odpovíte mu velmi mile. Jen všechno sečtete a sdělíte mu nějaké číslo. Celou částku, jedno číslo.“

„A když to bude chtít podrobněji?“

„Tak mu rovněž velmi laskavě odpovíte, že se na to podíváme příští rok. Do té doby budeme muset sehnat dalšího velkého dodavatele, protože moje náklady strašlivě rostou.“

Přemýšleli, co dalšího by ještě královna mohla potřebovat, kromě rób a účesů, které jí dodávají. Ševce? Kolik falešných faktur za střevíce mohou vystavit? Pokladník by se mohl vydat počítat podrážky a tkaničky. Potřebují něco drahého, co nelze spočítat.

„Parfémy?“ navrhl Marie Antoinetta.

No jistě! Parfémy jsou přišerně drahé a z podstaty nestálé, takže jakákoli kontrola by byla náročná. Zbývá najít ochotného voňavkáře.

Jako odměnu za jejich oddanost královna každému z nich nabídl, aby vyslovili své přání. Jeden i druhý ji ho pošeptali do ucha.

„Dávám vám oběma svolení,“ oznámila jim. „Slečna Bertinová převezme Léonardův salón, a vy Léonarde, dostanete jako náhradu obchod slečny Bertinové. Jste spokojeni?“

Na oko jí poděkovali a oba si v duchu říkali, že bude lepší ušetřit si stěhování a zůstat tam, kde jsou.

Rose na chodbě vybuchla vzteky.

„Lotře!“ rozkřikla se na kadeřníka, sotva vyšli z komnat. „Jak jste se opovážil chtít po královně, aby mě přiměla vyměnit obchod!“

„Ale to jsem nežádal. Navrhl jsem jí, ať vás pošle stříhat na šaty k sultánovi do Istanbulu.“

Páže je odvedlo do Oranžerie, odlehlého místa a jednoho z mála, kde se v tuto noční hodinu topilo, aby se mohl v naprostém soukromí setkat s návštěvníkem, jenž si přál zůstat v utajení. Za pomerančovníky se krčil muž oblečený v drahém vyšívaném dubletu, obličej si schovával za ohnutým límcem a oči za brejličkami s tmavými skly. Byl to hrabě de Broglie, který i přes všechna opatření uprchl ze svého zámku Ruffec. Vzhledem k tomu, že Ludvík XVI. rozpustil celou tajnou službu řízenou hrabětem, porušením zákazu moc neriskoval. Využil příležitosti, aby se trochu pobavil v Paříži. Nepředvídal ale, že královna mezitím vytvoří vlastní organizaci, která ji o všem informuje. A teď po něm chce šifru.

„Byl bych jí ji rád poskytl, ale je tu takový problém,“ řekl hrabě.

„Jaký problém?“ zeptala se nevzrušeně Rose.

Na ty byla zvyklá. Přesívat krivě ušité lemy a na poslední chvíli opravovat špatně umístěné záhyby bylo u ní na denním pořádku.

„Velký problém! Že by si jeden rval vlasy!“ odpověděl hrabě.

„Tak to bude spíš na vás,“ obrátila se Rose na kadeřníka.

Charles de Broglie byl po dvě desetiletí hlavou informační organizace Ludvíka XV., kterou Ludvík XVI. v záchvatu jasnozřivosti rozpustil v den, kdy se stal králem. O špionáži nevěděl vůbec nic.

„Možná by už měl začít přesvědčovat ostatní národy, aby udělaly totéž,“ řekl hrabě, „protože ani Prusko, ani Rakousko, ani Anglie, ani Rusko se svých rozvědek nevzdaly... A to nemluvím o Vatikánu. I papež má své informátory.“

„Tuším, že se tomu říká církev,“ podotkl Léonard.

Pan de Broglie byl sice v nepřízni u krále, ale královniny návrhy ho velmi zaujaly. Nabízela ochranu, ukončení exilu, a kdo ví, možná i návrat do královské přízně, a to vše výměnou za šifru. Jenže on už tu šifru nemá! Dokument před několika týdny zmizel.

„Jak to myslíte ,zmizel‘? Vrhla se na vás cizí garnizóna?“

„Něco horšího! Vrhla se na mě žena!“

Přišla mu dodávka luxusních výrobků objednaných z Paříže: květinové esence, mýdla, pomády, pudry...

„Aby vám to na zámku Ruffec slušelo?“ podotkla Rose.

„Možná jsem v exilu, ale i tak si chci zachovat smysl pro vůni. V mém povolání musíte mít vytříbený čich.“

Zakázku dodala krásná, milá a vřelá žena. Pozval ji, aby na zámku strávila několik dní – v exilu na venkově se člověk strašně nudí! Byla zábavná, okouzlující, dovedla vyprávět tolik historek z pařížského života... a když odjela, zjistil, že šifra zmizela spolu s ní.

„Prostě jste se nechal svést nastrčenou ženskou,“ shrnul to Léonard. „To se přihodí každému.“

Dotyčná se představila jako zaměstnankyně Guermaina, slavného voňavkáře.

„Té by podlehl každý,“ pokračoval hrabě. „Byla to úžasná bytost a velmi vlnadná, ta by dostala rozhřešení i bez zpovědi. Její róby jí dodávaly na kráse a nevinnosti anděla, byla na nich spousta krajek a ozdob. Nosila šaty podle dnešní módy, s velikým výstřihem a krátkou sukní, odhalující a provokativní, téměř vulgární. Znáám ale její jméno: Suzelle Olivierová.“

Rose se zatvářila mrzutě. Na slečnu Olivierovou si pamatuje velmi dobře, vždyť jí oděvy šije ona. Dokonce pro ni ušila svatební šaty, které by pan hrabě zajisté popsal jako „odhalující a provokativní“.

Takže tato Suzelle Olivierová se obléká v salónu Velký Mogul a pašuje tajné šifry... Rose už chápala, proč královnu „zničehonic“ napadlo svěřit pátrání jim. V danou chvíli si ale kladla následující otázku: Jak si prodavačka u voňavkáře může dovolit oblékat se u nejpoblárnější modistky ve městě? Tohle tajemství bude nutné rozluštit, ať už s pomocí de Broglieho šifry, nebo bez ní.

„Vy si tu šifru nepamatujete?“ zeptal se Léonard.

„Je velmi složitá. V tom spočívá její účinnost.“

„Vaši zpravodajci nám nemůžou poslat kopii?“

„Pro větší bezpečnost jsme vytvořili dva různé systémy pro zašifrování a rozšifrování. Každý informátor měl svou vlastní šifrovací mřížku a pouze ředitel špionážní služby mohl rozšifrovat všechny zprávy. A tím jsem byl já.“

„A co člověk, který ji vymyslel? Toho jste hodili krokodýlům?“

„Byl to starý matematik, kterému zakázali nechat si jakékoli kopie své práce. Umřel před dvěma lety.“

„Bývalý král si uměl své nadšené služebníky připoutat,“ poznamenal kadeřník.

„Odměňoval je podle jejich zásluh, neměli jsme důvod si stěžovat,“ odpověděl současný obyvatel zámku Ruffec.

Nezbývalo než doufat, že tato záležitost jim přinese vůni úspěchu a slávy, nikoli zápach nezdaru a hanby.